

Slutrapport

MIK i praktiken

Framtagen av: Mattias Ahlén

Slutrapport: MIK i Praktiken

Diariennr:RUN

Godkänd av: Rikard
Åslund/Elisabeth Cserhalmi

Datum: 20191119

2017-210
Version: 2

Dokumenthistorik

Version	Datum	Kommentar	Handläggare

Framtagen av: Mattias Ahlén

Slutrapport: MIK i Praktiken

Diarienum: RUN

Godkänd av: Rikard
Åslund/Elisabeth Cserhalmi

Datum: 20191119

2017-210
Version: 2

Innehållsförteckning

1	Uppfattat resultat i förhållande till förväntningar på projektet*	4
2	Sammanfattning*	5
3	Bakgrund*	5
3.1	Syfte, effektmål, projektmål	5
3.2	Projektorganisation	6
3.3	Historik	6
3.4	Använda metoder	7
4	Projektets resultat kontra projektmål*	7
4.1	Effektmål	7
4.2	Projektresultat	8
4.3	Tidplan kontra utfall	8
4.4	Kostnader	9
5	Erfarenheter av projektarbetet*	9
5.1	Förslag till förbättringar och rekommendationer	Fel! Bokmärket är inte definierat.
6	Uppföljning av effektmål*	9
7	Övrigt	10
8	Referenser	Fel! Bokmärket är inte definierat.

Framtagen av: Mattias Ahlén

Slutrapport: MIK i Praktiken

Diarienummer: RUN

Godkänd av: Rikard
Åslund/Elisabeth Cserhalmi

Datum: 20191119

2017-210
Version: 2

1 Uppfattat resultat i förhållande till förväntningar på projektet*

Måluppfyllnad av projektresultatet?				
☐ Dåligt	☐ Någorlunda	☒ Bra	☐ Mycket bra	☐ Utmärkt
Höll tidplanen?				
☐ Dåligt	☒ Någorlunda	☐ Bra	☐ Mycket bra	☐ Utmärkt
Höll ekonomin?				
☐ Dåligt	☒ Någorlunda	☐ Bra	☐ Mycket bra	☐ Utmärkt
Höll kvaliteten?				
☐ Dåligt	☐ Någorlunda	☐ Bra	☒ Mycket bra	☐ Utmärkt
Rätt resurser i tillräcklig mängd?				
☐ Dåligt	☐ Någorlunda	☒ Bra	☐ Mycket bra	☐ Utmärkt
Projektorganisation				
☐ Dåligt	☐ Någorlunda	☒ Bra	☐ Mycket bra	☐ Utmärkt
Projektstyrning				
☐ Dåligt	☐ Någorlunda	☒ Bra	☐ Mycket bra	☐ Utmärkt
Kommunikation inom och externt projektet				
☐ Dåligt	☐ Någorlunda	☐ Bra	☒ Mycket bra	☐ Utmärkt
Din bedömning av framgång i projektet				
☐ Dåligt	☐ Någorlunda	☒ Bra	☐ Mycket bra	☐ Utmärkt

Framtagen av: Mattias Ahlén

Slutrapport: MIK i Praktiken

Diarienum: RUN

Godkänd av: Rikard
Åslund/Elisabeth Cserhalmi

Datum: 20191119

2017-210
Version: 2

2 Sammanfattning*

MIK i praktiken har varit ett lyckat samarbetsprojekt mellan Film i Öst och Regionbibliotek Östergötland. Finansieringen har kommit från Statens Kulturråd och Region Östergötland, där både Film i Öst och Regionbibliotek Östergötland har sitt huvudmannaskap. Projektets huvudsakliga syfte var att jobba brett med MIK-frågorna på bibliotek i Östergötland. Fokus har varit på metodutveckling och de bägge projektåren har sett lite olika ut, metodmässigt.

År1: En handfull pilotbibliotek arbetade fram MIK-insatser som var anpassade efter deras behov och möjligheter. Det blev en diversifierad uppsättning insatser med allt från kompetensutveckling för personalen till öppna workshops för besökare.

År2: Fokus blev några väl valda metodutvecklingsinsatser, initierade och genomförda från projektet. Här kan nämnas att ett MIK-jam hölls för första gången i Sverige; ett "jam" där deltagare från olika sektorer möttes för att arbeta fram MIK-metoder att använda inom bibliotekssektorn.

Projektet har både fungerat som testarena och samtidigt byggt en gemensam MIK-grund att stå på. Det finns många sätt som både Film i Öst och Regionbibliotek Östergötland kan bygga vidare på de erfarenheter som gjordes inom projektet. Nya kontaktytor har skapats och samverkan startats. Det är vägen framåt för MIK-arbetet.

3 Bakgrund*

3.1 Syfte, effektmål, projektmål

Syftet med "MIK i praktiken" var att parallellt, med Regionbibliotek Östergötlands strategiska etablering av MIK-frågorna i MIK-strategin, pröva och utveckla metoder för att praktiskt arbeta med MIK-frågorna brett mot de många grupper som besöker folkbiblioteken. Syftet var vidare att:

- Samordna de samlade erfarenheter och kompetenser som finns mellan Film i Öst och Regionbibliotek Östergötland.
- Ge biblioteken möjlighet att i projektform testa och pröva arbetssätt runt MIK.
- Testa och etablera framgångsrika metoder för MIK-integrering i den ordinarie biblioteksverksamheten.
- Bygga upp en infrastruktur runt MIK-frågorna i regionen, främst genom att öppna kontaktytor mellan biblioteken och aktörer som mediepedagoger, filmare, journalister m.fl.
- Ge bibliotekspersonalen en nödvändig kompetensutveckling som gör ett långsiktigt arbete med MIK-frågorna möjligt.

Framtagen av: Mattias Ahlén

Slutrapport: MIK i Praktiken

Diarienum: RUN

Godkänd av: Rikard
Åslund/Elisabeth Cserhalmi

Datum: 20191119

2017-210
Version: 2

- Fördjupa arbetet med digital delaktighet och ta nästa nödvändiga kliv mot att arbeta med innehållsliga aspekter – hur och genom vilket medium.

Mål med projektet:

- Att genom praktik arbeta fram och pröva metoder att etablera MIK-arbete på kommunala bibliotek och alternativa arenor såsom fritidsgårdar.
- Att påbörja arbetet med att bygga en infrastruktur av resurser och kompetens runt MIK-frågorna i Östergötland.
- Att ge nya målgrupper möjlighet att arbeta med MIK
- Att påbörja ett arbete med att bredda de kommunala bibliotekens verksamhet
- Att inleda ett arbete med att göra biblioteken till aktörer inom skapandet av rörliga bilder
- Att ge invånare kunskap som gör att de kan bidra till ett väl fungerande och spännande offentligt samtal
- Att ge invånare redskapen att ifrågasätta och kritiskt granska medier och budskap
- Att tvärkoppla medier och uttrycksätt på ett spännande sätt, exempelvis rörlig bild och läsning

3.2 Projektorganisation

Projektet har haft en projektledare på 50%. – År 1: Hanna Hannerz, År 2 (andra halvan) Mattias Ahlén. Styrgrupp har bestått av Anne Hederén, kulturchef Region Östergötland, Elisabeth Cserhalmi, chef Regionbibliotek Östergötland, Mattias Ahlén, filmutvecklare Film i Öst, Lisa Ekman, biblioteksutvecklare Regionbiblioteket Östergötland, Helena Agnemar, biblioteksutvecklare Regionbibliotek Östergötland. Under år 2 blev Rikard Åslund ny regional kulturchef och ersatte då tidigare.

3.3 Historik

Film i Öst har sedan starten arbetat med filmpedagogikfrågorna – ofta kopplat till andra mediepedagogiska frågor. Regionbibliotek Östergötland har en lång historia av att jobba med den digitala utvecklingen på bibliotek och de har varit pionjärer i arbetet runt den digitala klyftan i samhället. MIK-arbetet har varit ett naturligt nästa steg för båda organisationerna. Film i Öst har samarbetat med folkbiblioteken vid olika tillfällen, då filmpedagogiken inte haft någon naturlig hemvist i kommunerna. Och folkbiblioteken har visat allt större intresse för den rörliga bilden – flera bibliotek har arrangerat eftermiddagskurser och lovaktiviteter med filmskapande för unga. När Film i Öst tog initiativ till ett metodutvecklingsprojekt inom MIK-fältet, var det naturligt att söka samarbete med regionbiblioteket.

MIK-fältet har etablerats teoretiskt de senaste åren men det har varit tydligt att det saknas arbetsmetoder. ”MIK i praktiken” var ett sätt att testa och arbeta fram metoder för MIK-

Framtagen av: Mattias Ahlén

Slutrapport: MIK i Praktiken

Diarienum: RUN

Godkänd av: Rikard
Åslund/Elisabeth Cserhalmi

Datum: 20191119

2017-210
Version: 2

arbetet framöver. Vi ser att MIK-området har ett viktigt strukturarbete att göra framöver, där det blir tydligt vilka: aktörer, strategier, arenor, resurser och metoder som är områdets kärna.

MIK i praktiken har fokuserat på metoder, men i det sammanhanget givetvis arbetat med de andra strukturbärande begreppen ovan.

3.4 Använda metoder

Projektet har haft en rad olika mål som krävt anpassade metoder. Målen har varit såväl kompetensutveckling som metodutveckling, nätverksbyggen etc. Utifrån dessa mål har projektet haft en rad olika metoder. Viktigast har dock varit att göra insatserna i samverkan med andra aktörer.

År 1 var fokus på de pilotbibliotek som utsågs. Dessa bibliotek fick definiera sina behov och utifrån detta skapa olika typer av MIK-aktiviteter. Projektet stöttade varje bibliotek med kompetens, nätverk och en liten summa pengar. Insatsernas fokus blev väldigt olika, någon satsade på kompetensutveckling i personalgruppen, någon annan på konkreta publika MIK-insatser, exempelvis wiki-café och källkritikkurser. Sammantaget blev det ett smörgåsbord av insatser, metoder och aktörer.

År 2 blev fokus på att höja nivån på metodutveckling, dvs hitta nya spetsigare sätt att arbeta med MIK-frågorna. Därför blev det fokus på tre stora och tydliga insatser.

- MIK-jam: en helt ny metod som aldrig prövats förut. Där aktörer från olika områden samlas under en dag för att tillsammans lösa MIK-problem kopplade till bibliotekens vardag och verksamhet.
- MIK-pedagogisk workshop: en samling av erfarna mediepedagoger som i workshopform arbetar fram nya arbetsmetoder för MIK-området.
- MIK-live: en erfaren mediepedagog och hans produktionsbolag fick i uppgift att arbeta fram ett koncept för MIK-live på bibliotek.

4 Projektets resultat kontra projektmål*

4.1 Effektmål

Det är tydligt att MIK-frågorna blir allt viktigare i samhället. Det pågår just nu ett samlat arbete i det offentliga för att definiera roller och ansvar på MIK-området. Strategier och mål definieras och resurssätts. Detta projekt har tagit steget vidare och tittat på möjliga praktiker inom området. Projektet har haft som effektmål att långsiktigt bygga en medvetenhet och kompetens på MIK-området kopplat till biblioteken. Detta arbete är pågående och kommer att fortsätta långt efter projektets slut, inte minst inom regionbibliotekets ordinarie verksamhet. Men projektet har definitivt medverkat till att detta arbete kommit igång och fått prioritet.

Framtagen av: Mattias Ahlén

Slutrapport: MIK i Praktiken

Diarienum: RUN

Godkänd av: Rikard
Åslund/Elisabeth Cserhalmi

Datum: 20191119

2017-210
Version: 2

Ett viktigt effektmål har varit att ta fram och testa nya, långsiktiga, metoder för att arbeta med MIK-frågorna ut emot medborgarna. Det har testats nya sätt att arbeta, några lyckade andra mindre lyckade. Det har i workshops tagits fram nya sätt att arbeta med frågorna, men där kvarstår praktiken. Det vill säga, gå från idé till test och genomförande ute på bibliotek. Här finns det möjlighet för både Film i Öst och Regionbibliotek Östergötland att ta idéer vidare och tillsammans med bibliotek testa och etablera metoder och arbetssätt.

När det kommer till den infrastruktur som projektet velat vara med att skapa så återstår mycket arbete. Projektet har dock varit med och öppnat dörrar mellan olika aktörer och professioner. Journalister, studenter, lärare, mediepedagoger m.fl. har i olika sammanhang i projektet arbetat med förutsättningen att utveckla MIK-arbetet på bibliotek. Detta har givit nya nätverk och skapat spännande möten. Här gäller det att fortsätta arbetet och strategiskt förankra MIK-frågorna på rätt nivå. Så att infrastrukturen blir ändamålsenlig, hållbar och långsiktig.

4.2 Projektnytt

Ett projekt av det här slaget, med två år av utvecklingsinsatser och många deltagare från olika sektorer, lever sitt eget liv, förväntningar, tyngdpunkter och förutsättningar har förskjutits under projektets gång. Vissa vägar har varit framkomliga, vissa har bara lett in i återvändsgränder av överksamhet. Ett bra utvecklingsprojekt hittar vägar förbi återvändsgränder och vägar tänka om när ett visst mål lett fel. Med detta sagt kan vi konstatera att MIK i praktiken inte varit något undantag, men att de uppsatta målen hela tiden varit ledande i projektet och styrt val av samarbeten, metoder och insatser. Det som dock blev tydligt under år ett var att de projekt som skapades på de utvalda pilotbiblioteken var viktiga för biblioteken och deras besökare. Men att höjden på dessa insatser rent metodmässigt var för låg för att skapa nya spännande lärdomar om vad som funkar och vad som krävs för att ta nya metodiska steg.

Därför blev år två mer av ett metodutvecklingsår. Arbetssättet förändrades. Pilotbiblioteken ströks och istället lades fokus på att utveckla MIK-metoder i bred samverkan mellan aktörer som arbetar inom bibliotek och de som arbetar med MIK-frågorna på annat sätt så som mediepedagoger etc. De idéer som skapats under år två och som tagits fram i workshops har ännu inte testats i någon större utsträckning mot en allmänhet eller i skarpt läge på bibliotek eller fritidsgårdar. Detta återstår och blir ett arbete att göra inom ordinarie verksamhet hos Film i Öst och Regionbibliotek Östergötland.

Projektet har som helhet varit bra och det har gett en start till ett arbete som nu ska etablera sig som en huvuduppgift för dagens och morgondagens bibliotek. MIK-frågan har etablerats som en biblioteksfråga. MIK i praktiken har hjälpt igång det praktiska arbetet, gett det riktning och möjligheter att utvecklas.

4.3 Tidplan kontra utfall

Framtagen av: Mattias Ahlén

Slutrapport: MIK i Praktiken

Diarienum: RUN

Godkänd av: Rikard
Åslund/Elisabeth Cserhalmi

Datum: 20191119

2017-210
Version: 2

Tack vare att detta var ett samarbetsprojekt mellan Film i Öst och Regionbibliotek Östergötland så fanns redan goda kontakter med bibliotek och andra aktörer som kunde vara aktuella som deltagare i projektet. Det gav en någorlunda kort startsträcka i projektet. Det märks att MIK-området just nu är intressant för många att arbeta med och att MIK-frågorna anses viktiga i många typer av verksamheter. Därför har det varit lätt att skapa intresse runt frågorna i projektet och många har velat vara med. Det har också bidragit till att tidsplanen gått att hålla på ett bra sätt. Projektets mål var formulerade så att insatser i projektet var ämnade att starta processer. Detta har gjorts och nu är det upp till ordinarie verksamhet att fånga upp skapat intresse och gå vidare.

År två av projektet blev kort. Projektledaren klev av för att påbörja studier i början av året, och med det hann ett halvår gå innan en ny projektledare var på plats. Det gjorde att år två blev kort och att det året koncentrerade sig till några tydliga insatser.

4.4 Kostnader

Budget har hållits – och projektet har gått med ca 100 000 i överskott, detta p g a att år två blev kortare. (Se förklaring ovan.)

5 Erfarenheter av projektarbetet*

Det har varit ett stort projekt på många sätt. Framst genom att många parter har varit inblandade. MIK-frågorna står i centrum för hur vårt samhälle och demokratin ska utvecklas framöver, därför är det många institutioner, företag och föreningar som arbetar med frågorna. Det gör såklart att frågorna är spännande att arbeta med. Men det gör också att ett projekt som MIK i praktiken, med limiterad budget och en enda personell resurs, måste välja och prioritera hela tiden. Det har stundom varit svårt att hålla projektet inom tydliga ramar. Och en erfarenhet är att den breda uppsättningen målsättningar och metoder som fungerar bra i en projektbeskrivning, inte alltid är helt funktionell i det konkreta arbetet. Det blev tydligt att projektet mår bra av att snävas in och koncentreras till ett mindre antal aktörer och insatser, vilket skedde hyfsat tidigt i projektet och blev än tydligare år två.

En viktig erfarenhet att ta med som en positiv sak från detta projekt är det väl fungerande och verksamhetsutvecklande samarbete som varit mellan Regionbibliotek Östergötland och Film i Öst. Dessa ha samarbetat tidigare men detta var första gången som man drev ett projekt av den här storleken tillsammans.

6 Uppföljning av effektmål*

De effekter som bör följas upp ligger främst inom Regionbibliotek Östergötlands verksamhet och inom arbetet med den MIK-strategi man tagit fram. De långsiktiga målen, ökad kompetens, starkare infrastruktur och fler konkreta insatser på biblioteken inom MIK-området ligger alla inom ramen för det utvecklingsarbete som Regionbibliotek Östergötland

Framtagen av: Mattias Ahlén

Slutrapport: MIK i Praktiken

Diarienum: RUN

Godkänd av: Rikard
Åslund/Elisabeth Cserhalmi

Datum: 20191119

2017-210
Version: 2

har framför sig. Film i Öst ska fortsätta att arbeta med metodutveckling och de bör följa upp effekterna av de metodutvecklingsinsatser som skett inom projektet.

7 Övrigt

Det har varit ett spännande projekt på många sätt. Dels för att MIK-frågorna i sig är så viktiga och spännande och står mitt i utvecklingen av det demokratiska samhället. Men också för att vi arbetat tillsammans över många olika osynliga verksamhetsmurar. MIK-arbetet kräver en bred samling och många olika kompetenser. Det återstår en hel del förankring av frågorna på strategisk nivå. Området är nytt och viktigt men behöver hitta struktur, och roller måste fördelas. Det är tydligt att området behöver definiera och utveckla:

- aktörer
- strategier
- arenor
- metoder.

Detta arbete pågår på statlig-, regional- och kommunal nivå, men har en bit kvar. MIK-i praktiken har varit ett sett att driva denna utveckling och samtidigt testköra nya metoder för praktiskt MIK-arbete. Projektet avslutades med en framåtblickande halvdagskonferens och det är tydligt att MIK-frågorna engagerar och

//Mattias Ahlén
20191121